

Iz ovih picerija širi se karakterističan miris koji smesta iritira podjezične, podvilične i dušne žlezde, koje smesta počinju da luče pljuvačku. Skoro je neverovatno s koje razdaljine je čovek u stanju — naravno, ako ga ne mori kijavica — da nanjuši piceriju. A u tome i origano igra značajnu ulogu. Italijanska kuhinja ionako ima karakterističan miris. Naišao sam na njega i u Njujorku, i to često. U početku, bio mi je neobičan, ali vremenom sam se privikao. Dokučio sam da i Amerikanci smatraju picu nacionalnim jelom, barem koliko i Italijani. Italijani su odomacili svoju picu u Novom svetu. Sveže ispečena pica prosto diže čoveku moral, naročito ujutro, premda su retke picerije koje rade i u jutarnjim časovima. Miris pice, koji vijuga u jutarnjem vazduhu, jedna je od stvari koje me najviše oduševljavaju. Miris pice lebdi među neborderima Menhetna, penje se i na vrh E.S.B.-a. Koliko sam upoznat, pica je omiljena i u Španiji, ali tamo nikad nisam bio. No, ima vremena da i tamo podignem pršinu. Putovanja na Iberiju postala su veoma pomodna u poslednje vreme. I u našem gradu ima tri picerije. Treća je tek skoro otvorena — pre jedno pola godine — na mestu nekadašnjeg CAFÉ EXPRESS-a. I njihova je pica fina, ukusna, samo je testo pomalo neobično, i ne stavljaju na nju dovoljno onigana, pa ti ne preostaje ništa drugo no da ga sam poneseš od kuće. Tri picerije, dakle. Možda se već i četvrta krije u lavirintu, bespuću nekog kratkoročnog plana razvoja; ne znam, nisam upućen u te stvari. Kada sam rekao da je pica na pomenutom mestu ukusna, to ne znači da je i savršena. Čini se da majstorima nedostaje rutina, ali možda stvar ipak nije samo u tome. Više je nego verovatno da nije samo rutina u pitanju, već nešto što se krije u ovim đavolski veštijim prstima, ili u njihovim vlasnicima, ali nema smisla raspravljati o tome. Sada i na ovom mestu. Slepa ulica. Corsokak takozvani. ZAŠTO KOD TRI GRBAVCA? Odlična je i s artičokom, s incunima. A-r-t-i-č-o-k-a. Nije loše. Baš mi se sviđa. Izričito volim artičoke na pici, to bilje mesnatog cveta. Artičoka, dakle, ili carciofini, u množini budi rečeno. Uz picu, kao piće, preporučujem isključivo pivo, vino je u određenim slučajevima sve-togrđe. I to ne flaširano, nego pivo iz bureta. Masivna, penušava, hladovita krigla, potom može caporal, Gitanes, plava kutija, plavi dim. Ne volim kad preda mnomo dugo ostaje prazan tanjir.

— Would you be so kind to clean up the table?

— Momento.

Uvek me uznemiravaju ostaci obeda na stolu. Ostaci nečega što sam samo do malopre do ludila želeo i uživao u njemu, već nakon prvog dima izazivaju odvratnost, gađenje. Prijatna obamrlost. Ne treba žuriti.

— Da li ti je bilo dovoljno?

— Da. A tvoj?

— I moj je pun.

— Bilo je fino, zar ne?

— Odlično. Obožavam artičoke. Kod nas nema nigde pica s artičokama...

— Uspeva na području Mediterana. Na obalama Sredozemnog mora.

— To ne bi trebalo da znači da se zbog toga kod nas ne može nabaviti.

— Veoma je skupa. Prodaje se u malim bočicama, u ulju. Čini mi se da imamo jednu u frižideru.

— Zaista? Što ne kažeš?

— Zašto se ne interesuješ?

— Dobićeš jedan čveger!

— Neće proći bez skandala.

— Je l' ti to pretiš?

— Ne, samo kažem. A i onaj konobar, s onim čudnim usnama, već je načuljio uši.

— Đino?

— Zar se tako zove?

— Mislim da se tako zove. Malopre mi se učinilo da ga je neko pozvao tim imenom iz kuhinje.

— Đino!
— Nemoj da se ludiraš!
— Zašto ne bih?
— Hajde! Čeka nas naš nanosomatski čovečuljak.
— Sačekajmo još malo.
— Zanima te ovaj konobar?
— Uzbudljivo je ružan.
— Takav se rodio. Tokom embrionalnog razvitka izostalo je kod Đina sraščivanje gornjih usnica. Sve mi se čini da je već preturio preko glave jednu operaciju. Svaki hiljaditi čovek je takav.
— Ne, ali izgleda mi kao da je nem.
— Zašto? Kako bi, po tebi, trebalo da izgleda neko ko ne ume da govori?
— Predajem se. Opoljen sam.
— Ali nije grbavac.
— To ne mora neizostavno da ide jedno s drugim.

— Ponekad baš umeš da zamaraš.

— Znam.

— Pogledaj kako se smeška.

— Prosto mi se sledi krv u žilama.

— I kako spretno barata onom činijom!

— Isto kao i onaj drugi špagetama!

— Da pogledamo crkvu! Dobro?

Crkva se koči na desnoj strani trga, ispred nje su dva pokrivena bunara, plus jedan na drugoj strani trga. Onaj preko je najveći, otprilike je dva puta veći od onih ispred same crkve. Kamene ograde bunara, u obliku valjaka, ukrašene su šarenim rezbarijama. Bunar je tih, dostojanstven. Oko njega sede umorni ljudi i tiho časkaju. Jesi li već videla u životu pepita balone? Crnokosi, tamnopusi dečarac, u farmericama podvrnutih nogavica, prodaje crvene, bele, crne, zelene, žute i ljubičaste balone. Stajao je pored velikog bunara. Čini mi se da ovi kameni valjci, koji vire iz pločnika trga, koji su, zapravo, srasli s pločnikom, ne mogu biti ništa drugo no bunari. Na kišama bijeni, rdom načetih poklopaca, načinjenih od sivog lima, sa sitnim rupama. Naprava koja, bome, može lako da nervira namer-nika. Pokušam li kroz rupice da zavirim u bunar, zaklanjam glavom rupice, osećam toplinu Sunca na temenu i ne vidim ništa. U kontrastu s bleštavo popločanim trgov poplavljenim belom svetlošću — kao da osećam hladovitu tamu bunara. Tragom jednog sićušnog kamenčića, kojeg sam s mukom uspeo da proturim kroz uzani otvor, nema ni najmanjeg odjeka. Pada li, dakle, kamenčić u beskraj? Ili je bezbedno aterirao na neko meko, tapacirano, mahovinasto tlo? I, nakon vrućeg pločnika trga, sada počiva bezbrižno na mahovinastom tlu? Da li? Možda mi je iz sveg srca zahvalan? Možda kamenčić, sićušni kamenčić, kamenčić, nastao glačanjem, struganjem miliona kožnih, gumenih, plastičnih, drvenih ili golih donova — koji su ga formirali kao što reke oblikuju oblutke — sada konačno nalazi, u svom krajnjem obliku, počivalište na dnu bunara: ukoliko ga tamo dole ne čeka mali, zeleni kamenojedac. Mali, zeleni kamenojedac. Hodočašće miliona kožnih, gumenih, plastičnih, drvenih ili golih donova. Ogromni, okamenjeni, apstraktni, čeličnim šlemovima poklopljeni zečevi, večno ukočeni u trenutku proboja. (?) Majka s detetom. Na njuškama dekor. Koja ih je kazna — i za koji greh — na večnu, večnu, večitu nepomičnost osudila? Odozgo podmukli plotuni, kuršumima izrešetani gvozdno-šlemovi. Iz dlakave telesine štrcnu voda. Trzaji mišića, u zemlji negde pukne žila. Puk! Sada već zaogrnut večnom tišinom. Još smo osećali da mrdati više ne možemo! Baloni, prekopta divljački plešu na kanapima. Vetrić, helijum stremi ka slobodi — gore! U visine! Višlje od tornja katedrale, na čijem je vrhu čudesni odblesak opsidijana! (?) Kupanje u zracima Sunca. Da te oči zaboje, da ti se vrat ukoči, nejasno, nerazgovetno... Gore, Heliosove zaslepljujuće kočije. Heliosov osmeh. Među sivim, golemim stenama, nežni

izdanci: trava, pa čak: cvet jedan — buja visoko, na hrbatu crkve. Na — mogao bih kazati — uličnom frontu: slepi prozor, pod njim, iznad vrata, mutno, čini mi se, 271 B. Ofucani, crni golubinjaci, u slepom prozoru golublji izmet. Ovde dole, sedam ili osam komada nešto izrazitije goluboliko, takođe crno, uporno čepka li čepka.

— Z., znaš li kakvo je pile?

— Kakvo je?

— Glupavo. Znaš li zašto?

— Ne.

— Neprestano čepka, nema između kljuna i mozga ugrađene amortizere potresa.

— A golubovi?

— Ne znam.

Iza debelih, zatvorenih vrata, sigurno je hladovito, poput polumraka na dnu bunara. Ali, vrata su zaključana.

SI VENERALE CORPO DI ST. LUCIA
ORIGANUM VULGARE.)

Preveo s mađarskog:
Arpad VICKO

NOVA FOTOGRAFIJA

radivoj stanivuk

POBUNA ODELA

zatvorena u ormaru odela
digoše pobunu
počeše vrištati skakati s vešalice na vešalicu
ormar se cereka u

tupom uglu
odgojen da čuva odela
ima stotine očiju usta
kojima otkriva jede odela
uši mu ogromne

odvojene

od tela
na rasklapanje

koje otvara
kao biljka mesožderka
odela van sebe pokušavaju
pronaze unutrašnjost ustā
turaju prste
shvataju to je jedina šansa
ormar u samrtnom grču

MOJA NOVA FOTOGRAFIJA

moja nova fotografija se nakostreši
polagano zapreti očima

zube iskezi
za prst da me ujede ljuta
što su svi pravci pogledā bili
upućeni njoj

zatim jezik isplazi
poliza me preko čitavog tela
papiri iz fioke načas se uzbuniše
počeše šušati

uletati u ruke
u težnji da se svi odreda
ispune mojim likom

TRUBA

pobesnela truba
kroz moje uši

riče
zvuk njen pogađa me u
centar za ravnotežu
glava se raspada na deset delova
teških tačno po 500 grama
moj trup ih juri
obezglavljen
pronazi u mesari u susudstvu
pita ko to po sniženoj ceni
prodaje
jedino moje meso